

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในเขตชายแดนไทย-เมียนมา

The Model of Academic Competencies Development for Principal in Border Patrol Police School of Thailand-myanmar Border

สนธิ ประหา*

Sanit Praha

วิทยา จันทรศิลา**

Vithaya Jansila

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาสมรรถนะทางวิชาการและกระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา 2) การสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา และ 3) การประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา มีอยู่ 5 ด้าน องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา มีอยู่ 5 ขั้นตอน องค์ประกอบที่ 3 วิธีการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา มี 6 วิธี และเงื่อนไขความสำเร็จ มี 3 ข้อ ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา พบว่ามีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการ / ครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน / ชายแดนไทย-เมียนมา

*นักศึกษาลัทธิสุตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

**อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Abstract

The research, aimed to presenting the model of academic competency development of Principal of Border Patrol Police School in Border of Thailand-myanmar. The research method is divided into 3 steps: 1) A study on academic performance and the academic competency development process of the Principal of Border Patrol Police School in Border of Thailand-myanmar. 2) The Development of Academic Capacity Development Model of the Principal of Border Patrol Police School in Border of Thailand-myanmar and 3) to evaluate the model of academic capacity development of the headmaster of the Border Patrol Police School in Border of Thailand-myanmar. The research findings yielded the followings model of academic competency development of Border Patrol Police School in Border of Thailand-myanmar was composed of 3 elements: 1) The academic performance of the headmaster of the Border Patrol Police School in Border of Thailand-myanmar has 5 aspects 2) The development of academic competencies of the Border Patrol Police School in Border of Thailand-myanmar has been implemented in 5 sides and 3) The development of academic competencies of Border Patrol Police School in Border of Thailand-myanmar are 6 ways. The results of the evaluation of the academic competency development model of Border Patrol Police School in Border of Thailand-myanmar were presented to the evaluated by the educational experts regarding by the principle of of Border Patrol Police School in the provinces adjacent to the Thailand-myanmar is very useful at the highest level. And the possibility of adoption. At the highest level

Keywords : The Development Academic Competencies /

Principal of Border Patrol Police School / Border of Thailand-Myanmar

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้า ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวได้ คือคุณภาพคนที้นับว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของชาติ ในอนาคต การพัฒนาคนจึงเป็นสิ่งจำเป็นเช่นเดียวกับการพัฒนาทรัพยากรด้านอื่น ๆ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (Office of the Basic Education Commission, 2013) รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ พัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาคการผลิต และการให้บริการ ที่สำคัญ ประเทศไทยเป็นภาคีขององค์การสหประชาชาติได้รับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่กำหนดให้รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่ได้รับการศึกษาบนพื้นฐานของโอกาสที่เท่าเทียมกันอันเป็นไปตามปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for all) ที่มุ่งเน้นให้การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานของปวงชนเป็นไปอย่างเสมอภาคทั่วถึง และการจัดการความเหลื่อมล้ำกันในระบบการศึกษาระหว่างกลุ่มต่างๆ เนื่องจากประเทศไทยมีสภาพพื้นที่ทาง

ภูมิศาสตร์แตกต่างกัน โดยเฉพาะบริเวณภาคเหนือ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง ปกคลุมด้วยป่าไม้ เป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธาร ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว มีหลากหลายเผ่าพันธุ์ ได้แก่ ชาวไทยจากพื้นที่ราบ ที่ขึ้นไปทำมาหากินเลี้ยงชีพ ชาวไทยพื้นเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เช่น กะเหรี่ยง ม้ง มูเซอ ลีซอ ไทยใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่ประชากรมีฐานะยากจน ประกอบอาชีพทำไร่ ไร่จ้าง หาของป่าและมีการบุกรุกถางป่า จึงให้ความสำคัญกับการหาเลี้ยงชีพมากกว่าการส่งเสริมให้บุตรหลานได้รับการศึกษา (Border Patrol Police, 2007)

การจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ในส่วนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบที่ 3 พ.ศ. (2554-2558) พบว่าสรุปผลการประเมินภายนอกสถานศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีโรงเรียนที่เข้ารับการประเมินจำนวน 162 โรงเรียนจากโรงเรียน 179 โรงเรียน มีการประเมิน 3 ด้าน คือด้านผู้บริหาร ด้านครูและด้านผู้เรียนสรุปได้ว่า โรงเรียนที่เข้ารับการประเมินทั้งหมด การประเมินอยู่ในเกณฑ์พอใช้ทุกโรงเรียนคือ ด้านผู้บริหาร มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษานอกนั้น ส่วนใหญ่จะอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยเฉพาะด้านครูมาตรฐาน 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและ มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูพอเพียง จะอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุงและพอใช้ เป็นส่วนใหญ่ (The Office of Standards and Quality Assessment (Public Organization), 2012)

สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการนำ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เป็นผู้นำ (Leader) เป็นผู้สนับสนุน (Supporter) และเป็นผู้inovation) เข้ามาสู่สถานศึกษาและเป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้า (Chatakarn, W. (2008) จึงเห็นได้ว่าการบริหารจัดการให้ประสบความสำเร็จได้นั้นมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา การศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะยังเป็นเรื่องใหม่ สำหรับในประเทศไทยในปัจจุบัน โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้นำแนวคิดของสมรรถนะมาใช้ในการบริหารงานบุคคลภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้มีและเลื่อนวิทยฐานะโดยกำหนดให้มีการประเมินสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานด้วย และจากการประเมินความรู้และสมรรถนะการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อปี 2553 จำนวน 37,522 คน พบว่า ผลการประเมินผู้บริหารสถานศึกษารายบุคคล สามารถทำคะแนนได้ในกลุ่มสูง จำนวนร้อยละ 16.29 กลุ่มกลาง จำนวนร้อยละ 41.12 และกลุ่มต้น จำนวนร้อยละ 42.59 (Office of the Basic Education Commission, 2012) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในช่วงที่ปีการศึกษา 2551-2553 ที่ผ่านมามีคะแนนผลการทดสอบความรู้เฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของระดับชาติในทุกกลุ่มสาระวิชา และเมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียนแล้วส่วนใหญ่ยังมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศและเขตพื้นที่การศึกษา (National Institute of Educational Testing Service, 2011) เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างการบริหารจัดการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนแล้ว ยังพบว่าองค์การกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนแต่ละแห่ง ยังขาดกระบวนการพัฒนาการศึกษาและสมรรถนะทางด้านวิชาการของ

ครูใหญ่และครูผู้สอน โดยกองร้อยที่รับผิดชอบส่วนใหญ่จะแสดงบทบาทหลักทางด้านการประสานงานและสนับสนุนให้หน่วยงานอื่นๆ เข้ามาปฏิบัติงานในโรงเรียนมากกว่าที่จะแสดงบทบาทเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเกิดจากการขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาและการพัฒนางานวิชาการ ที่จะทำหน้าที่ในการวางแผนพัฒนา ฝึกอบรมและนิเทศช่วยเหลือครูของตนเองให้จัดการเรียนการสอนซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนสังกัดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้มีคุณภาพทางวิชาการที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะทางวิชาการและกระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะทางวิชาการและกระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวิชาการและกระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตารางวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 1.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสมรรถนะทางวิชาการและกระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน โดยเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม และนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข จัดทำเป็นร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากผู้มีคุณสมบัติ 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้กำกับหรือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 3 คน และกลุ่มที่ 3 เป็นผู้บังคับกองร้อยหรือครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 3 คน โดยจัดการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและพิจารณาฉันทมติ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินคือ ครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ในภาคเหนือ จำนวน 70 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา แบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในวันประชุมครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตภาคเหนือ ณ กองกำกับการ 5 กองบังคับการฝึกพิเศษ บข.ตชด. ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2560 และบางส่วนเก็บรวบรวมทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การตัดสินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยพิจารณาจากรายการที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่าผ่านและมีความเป็นไปได้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสมรรถนะทางวิชาการและกระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา พบว่า มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะทางวิชาการ มี 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 2) ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะชีวิต การประกอบอาชีพและให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 3) ด้านการประสานงาน การระดมทรัพยากรการศึกษาและการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 4) ด้านการดำเนินงานสนองโครงการพระราชดำริให้บรรลุผล 5) ด้านการมีเจตคติที่ดีในการเสียสละ อดทน มุ่งมั่นในการทำงาน 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อบริหารจัดการเรียนการสอน 7) ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมท้องถิ่น องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการ มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจวิเคราะห์ความต้องการพัฒนา ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ และองค์ประกอบที่ 3 วิธีการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการ มี 11 วิธี ประกอบด้วย 1) การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การให้ฝึกปฏิบัติจริง 3) การศึกษาดูงาน 4) การสอนงาน 5) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 6) การจัดการความรู้ 7) การใช้พี่เลี้ยง 8) การเทียบเคียงผลการปฏิบัติงาน (benchmarking) 9) การจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (ID-Plan) และพัฒนาตามแผน 10) การศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีให้มีวุฒิครู

และวุฒิทางการบริหารสถานศึกษา และ11) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน ตชด.ด้วยกัน หรือ โรงเรียนต่างสังกัด

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา พบว่า มี 3 องค์ประกอบ และเงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา มี 5 สมรรถนะ ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 2) ด้านการจัดการการเรียนรู้แบบบูรณาการให้สอดคล้องกับบริบทและวัฒนธรรมของท้องถิ่น 3) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อบริหารจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น 4) ด้านการดำเนินงานสนองโครงการพระราชดำริ 5) ด้านคุณธรรมจริยธรรมและความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 5 นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะ องค์ประกอบที่ 3 วิธีการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา มี 6 วิธี ประกอบด้วย 1) การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การศึกษาดูงาน 3) การใช้พี่เลี้ยง 4) การสอนงาน 5) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 6) การจัดการความรู้ เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) นโยบายจากต้นสังกัด เพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 2) การได้รับงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอย่างต่อเนื่อง 3) มีระยะเวลาในการอยู่ดำรงตำแหน่งให้ทำงานได้อย่างต่อเนื่อง

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา พบว่า มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา 2) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา และ 3) วิธีการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา

1. องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา มี 7 สมรรถนะ ประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 2) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะชีวิตการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 3) สมรรถนะด้านการประสานงาน การระดมทรัพยากร การศึกษาและการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 4) สมรรถนะด้านการดำเนินงานสนองโครงการพระราชดำริให้บรรลุผล 5) สมรรถนะด้านการมีเจตคติที่ดีในการเสียสละ อดทน มุ่งมั่นในการทำงาน 6) สมรรถนะด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อบริหารจัดการเรียนการสอน 7) การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Chunaka, L. (2015) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า สมรรถนะ

ทางวิชาการ สมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา 4) ด้านการส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ 5) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 6) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mungana, E. (2008) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1) สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม 2) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ 3) สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม 4) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการ 5) สมรรถนะด้านวิสัยทัศน์ 6) สมรรถนะด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี 7) สมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

2. องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การสำรวจความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะ 2) การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ 3) การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ 4) การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ จากข้อค้นพบดังกล่าว ในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้ประสบความสำเร็จ จะต้องมีการดำเนินการเป็นขั้นตอน เป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะถ้ามีการจัดระบบการพัฒนาสมรรถนะที่ดีแล้ว จะทำให้การพัฒนาสมรรถนะประสบความสำเร็จได้ด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Boonchuchert, N. (2009) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา พบว่า กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ คือ 1. การกำหนดสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา โดยกำหนดชื่อสมรรถนะ คำนิยามองค์ประกอบ ขอบเขตสมรรถนะ (คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม) 2) การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะจากการสอบถามถึงระดับสมรรถนะที่ผู้บริหารโรงเรียนมีอยู่จริงในปัจจุบัน และระดับความสำคัญของการมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา 3) การวางแผนการบริหารผลลัพธ์ในการพัฒนาสมรรถนะโดยกำหนดแผนดำเนินการ และขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ 4) การกำหนดวิธีการนำไปปฏิบัติติดตาม และการประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งกระบวนการมีขั้นตอนการดำเนินการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

3. องค์ประกอบที่ 3 วิธีการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา มี 11 วิธี ประกอบด้วย 1) การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การให้ฝึกปฏิบัติจริง 3) การศึกษาดูงาน 4) การสอนงาน 5) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 6) การจัดการความรู้ 7) การใช้พี่เลี้ยง 8) การเทียบเคียงผลการปฏิบัติงาน (benchmarking) 9) การจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (ID-Plan) และพัฒนาตามแผน 10) การศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีให้มีความรู้และวุฒิทางการบริหารสถานศึกษา และ 11) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนด้วยกัน หรือ โรงเรียนต่างสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับ (Office of Teacher Development and Basic Education Personnel, 2011) ได้เสนอวิธีการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน จำแนกตามบทบาทและภารกิจของหน่วยงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ไว้อย่างนี้ 1) การฝึกอบรม 2) การศึกษาดูงาน 3) การสัมมนา 4) การเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mungana, E. (2008) ได้วิจัยเรื่องสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 6 วิธี ดังนี้ 1) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) 2) การสัมมนา (Seminar) 3) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study) 4) การประชุมปรึกษาหารือ (Consulting) 5) การศึกษาดูงานนอกสถานที่ (Field Trip) 6) การสอนงาน (Coaching)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. กองก้ากับการตำรวจตระเวนชายแดน สามารถนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา

2. กองก้ากับการตำรวจตระเวนชายแดน สามารถนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา ใช้เป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในเขตชายแดนไทย-เมียนมา

3. กองก้ากับการตำรวจตระเวนชายแดน สามารถนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดหลักสูตรการพัฒนาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

4. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานอื่นที่มีการจัดการศึกษาในเขตชายแดนไทย-เมียนมา สามารถนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตชายแดนไทย-เมียนมา มาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของตนเองได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควบค้การวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์ในการบริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

2. ควบค้การวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารสำหรับครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

References

- Boonchuchert, N. (2009). **The development of the model for developing the competency of school administrators in accordance with professional standards.** Education Doctor of Philosophy Educational Administration, Graduate School, Chulalongkorn University.
- Border Patrol Police. (2007). **By teachers and students 50 years old.** Bangkok : Printing Chulalongkorn University.
- Chatakarn, W. (2008). **Management Techniques For professional education administrators.** Bangkok : Chulalongkorn University.
- Chunaka, L. (2015). **Development of academic management competency of school administrators.** District office Primary Education Area Thesis Advisor Naresuan University.
- Mungana, E. (2008). **Competency and Developmental Approaches for International Standard School Admissions.** Ed.D., Naresuan University.
- National Institute of Educational Testing Service. (2011). **The results of the National Student Assessment of the Academic Year 2011 are summarized as follows.** Bangkok : Bureau of Educational Testing, Office of the Basic Education Commission.

- Office of Teacher Development and Basic Education Personnel. (2011). **Teacher Competency Assessment Manual (revised version)**. Bangkok : Office of the Basic Education Commission.
- Office of the Basic Education Commission. (2013). **Department of Education Office of the Basic Education Commission, 2011**. Bangkok : Pikwhan Graphic.
- _____. (2012). **Strategic Plan for the Office of the Basic Education Commission, 2010**. Bangkok : Rally agricultural co-operatives of Thailand.
- The Office of Standards and Quality Assessment (Public Organization). (2012). **Synthesis of Assessment Results Round Three (2011 - 2015) Basic Education Level**. [Online]. Available : http://www.onesqa.or.th/upload/195/FileUpload/1398_2097.pdf [2017, October 22].